■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی ■ سردبیر: روحا... رجایی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۴۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام‌جم)

سه‌شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۳۹۹ | ۱۸ رمضان ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۶۵۸ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Tuesday-2020May12

حدیث روز: تحف‌العقول

از امام حسن(ع) سؤال شد: شجاعت چیست؟ فرمود: دست و پنجه نرم کردن با حریفان هم‌وزن خود و شکیبایی به هنگام شنیدن سخن نیش‌دار.

پلک احساس: حافظ

منم که گوشه میخانه خانقاه من است
دعای پیر مغان ورد صبحگاه من است

دعای روز هجدهم ماه مبارک رمضان

اللهمّ نبّهْنی فیهِ لِبَرَکاتِ أسحارِهِ ونوّرْ فیهِ قلبی بِضِیاءِ أنْوارِهِ وخُذْ بِکُلِ أعْضائی الی اتّباعِ آثارِهِ بِنورِکَ یا مُنَوِّرَ قُلوبِ العارفین.

خدایا آگاهم نما در آن برای برکات سحرهایش وروشن کن در آن دلم را به پرتو انوارش وبکار به همه اعضایم به پیروی آثارش به نور خودت ای روشنی بخش دل‌های حق شناسان

اوقات شرعی:
اذان ظهر: ۱۳/۰۱ — غروب آفتاب: ۲۰/۰۰
اذان مغرب: ۲۰/۲۰ — نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۲
اذان صبح (فردا): ۴/۲۳ — طلوع خورشید (فردا): ۶/۰۱

پیش‌بینی آب و هوا چهارشنبه

تهران	اهواز	اصفهان	تبریز	خرم‌آباد	ساری	کرمانشاه	کرمان
۲۶ / ۱۶	۳۹ / ۲۰	۲۷ / ۹	۲۴ / ۹	۲۸ / ۱۱	۲۸ / ۱۴	۲۱ / ۸	۲۵ / ۹

امروز در تاریخ:
لغو کاپیتولاسیون در ایران (۱۳۵۸ ش)
تقسیم برلین، پایتخت آلمان به دو قسمت شرقی و غربی (۱۹۴۹م)

کافه میرداماد

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام علی سرلک، درباره فضیلت شب‌های قدر

امشب راه هزار ساله برویم

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند / واندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند

همه زیبایی شب‌های قدر را حافظ در همین بیت گفته و راستش دیگر حرفی نمی‌ماند برای توضیح این‌که چرا باید شب‌های «قدر» را قدر دانست و از این فرصت استفاده کرد. مگر در طول سال چند بار فرصت پیش می‌آید که درهای آسمان باز شود و تو بتوانی از ظلمات عبور کنی و به نور برسی و از همه غصه‌ها رهایی پیدا کنی. در آستانه ورود به شب‌های قدر با حجت‌الاسلام علی سرلک هم‌صحبت شدم تا برایمان از گرفتاری‌هایی بگوید که در شب‌های قدر حل و فصل می‌شود.

عکس: باشگاه خبرنگاران جوان

فضیلت شب‌های قدر، بیشتر برای نزدیک شدن دل‌ها به خداست یا برآورده شدن حاجات؟

انسان، موجودی است که سر بر آسمان و پا در زمین دارد. ما نیازهایی داریم که برآورده شدن آنها را از خداوند طلب می‌کنیم به این دلیل که او را منشا همه اتفاقات می‌دانیم. پس طرح حاجت‌ها در شب قدر، طبیعی است. اما اصل هدف انسان، نزدیکی به خداست. نگاه موحدانه در این است که از رهگذر تامین حاجات، فرد به تقرب خدا برسد. در روایات ذکر شده که همه خواسته‌های خود را از خداوند بخواهید، حتی نمک غذایتان را از او بخواهید. در شب قدر می‌توان هم تقرب به خدا را درخواست کرد، هم بخشش گناهان را و هم برآورده شدن حاجات را.

این که می‌گویند آنهایی که درخواست‌ها و حاجات‌شان برآورده می‌شود به خدا نزدیک‌ترند، درست است؟

اگر دغدغه‌های مادی نداشته باشیم، مسلما نزدیک شدن به خداوند آسان‌تر است اما از آن طرف باید به این موضوع هم توجه کنیم که هستند کسانی که دغدغه مادی ندارند اما ارتباطی با خداوند برقرار نکرده‌اند. اما کسانی هم هستند که نیازهای دنیوی زیاد و مشکلات فراوانی دارند اما با خدا ارتباط نزدیکی دارند و دل داده‌اند به مشیت الهی و کارهایشان را به خدا واگذار کرده‌اند. در این شرایط می‌گوییم خدایا اگر این مشکل ما حل شود، خیر و برکت و راحتی به زندگی ما وارد می‌شود اما در نهایت پروردگارا خودت می‌دانی که چه برای ما بهتر است و به تعبیر خواجه عبدا... انصاری در نهایت «آن ده که آن به».

می‌گویند شب‌های قدر، شب نوشتن تقدیر سالیانه است. در این مورد توضیح می‌دهید که چگونه در یک شب تقدیر یک سال انسان‌ها نوشته می‌شود؟

در همین زندگی مادی برای مدت کوتاهی کاری را انجام می‌دهیم و برای مدت‌ها در آسایش هستیم. همان ضرب‌المثل یک سال می‌خوریم نان و تره، یک عمر می‌خوریم نان و کره. در مقطعی کاری را انجام می‌دهیم مثلا تحصیلات عالی را ادامه می‌دهیم و یک عمر از برکات آن مدرک استفاده می‌کنیم. در شب قدر هم چنین ظرفیتی وجود دارد. می‌توان در شب قدر بیدار ماند و قلب را به خداوند نزدیک کرد و از برکات این شب برای بقیه عمر استفاده کرد. شبی که از هزار شب بهتر است، هزار شب یعنی ۸۴ سال. بنابراین نه بعید است و نه ناممکن. خیلی‌ها در شب قدر آنقدر به خداوند نزدیک می‌شوند که حاجات‌شان را از خداوند می‌گیرند. حتی نیازهای کاملا مادی را.

شب‌های قدر به نوعی شب‌های تزکیه و پاک شدن قلب‌ها هم هست.

شب قدر، شبی کاملا روحانی است. مومنان ادعیه، جوشن کبیر و نماز می‌خوانند و قرآن به سر می‌گیرند. همه این‌ها قلب را روشن می‌کند. در طول سال به دلیل غفلت‌ها، دل‌ها زنگار می‌گیرد و شب‌های قدر، شب شفاف سازی دل‌هاست و در روایات آمده که در این شب‌ها خداوند آدم‌های زیادی را مورد مغفرت قرار می‌دهد. در روایات آمده که در شب‌های قدر اگر اخلاص وجود داشته باشد، دل آدمی مانند روزی که از مادر متولد شده، پاک می‌شود مگر این که دوباره به سمت ناصواب‌ها برود.

تکالیف شب‌های قدر معمولا به صورت جمعی برگزار می‌شود در اماکن متبرکه و مساجد و... امسال اما به دلیل شیوع کرونا، تجمع‌ها محدود شده است، آیا این تاثیری در دریافت برکات شب‌های قدر دارد؟

عبادت در جمع خیلی خوب است. دست خداوند با جمع است و گاهی وارد یک جمع معنوی می‌شوی و حال خوبی را تجربه می‌کنی که نتیجه توان‌افزایی حال خوب و انرژی مثبتی است که در جمع‌ها وجود دارد. برکت اجتماع معنوی در این است که ضعف‌های فردی پوشش داده می‌شود. این اجتماعات اهمیت دارد چون باعث می‌شود افراد از ضعف‌های خود عبور کنند. دین اسلام، دین جمعی است. با همه اینها چنین نیست که ارتباط با خداوند منوط به اجتماع باشد. می‌توان در تنهایی هم با پروردگار ارتباط برقرار کرد و به فیض رسید. می‌توان اعمال شب‌های قدر را فردی انجام داد. امسال به دلیل کرونا در برخی از شهرها نمی‌توان مثل سال‌های قبل اعمال شب‌های قدر را به صورت جمعی بجا آورد اما این مساله اصلا از ارزش عبادت ما در شب‌های قدر نمی‌کاهد.

مقطع حساس کنونی

داستان مرد تاجر و پسر و پراید صد میلیون تومانی (قسمت دوم)

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

پسر در حالی‌که کیسه حاوی نعش گوسفند روی صندلی عقب ماشین گذاشته بود سراغ اولین دوست خود (بهروز) رفت و گفت: من مردی را کشته‌ام و جنازه‌اش داخل کیسه داخل ماشین است. آمده‌ام با تو مشورت کنم ببینم چه خاکی بر سرم باید بریزم... بهروز گفت: ای داد. ولی من با مادرم حرفم شده و اگر تو را داخل خانه ببرم دوباره دعوا می‌شود و به داخل خانه رفت و در را بست.

پسر سراغ دوست دوم (تیرداد) رفت و ماجرا را تعریف کرد. تیرداد گفت: در خانه ما از خارج مهمان آمده و نمی‌توانم تو را به خانه ببرم و به داخل خانه رفت و در را بست. سپس سراغ شهروز و آتنا و سعید و سارینا و... رفت و آنها نیز به خاطر این‌که با بابایشان دعوا شده بود، کرونا گرفته بودند، برق‌شان رفته بود، تازه موکت‌ها را شسته بودند و... وی را به خانه‌شان راه ندادند. در این لحظه مرد تاجر نزد پسر آمد و گفت: خاک بر سرت. دیدی؟

سپس سراغ نصفه رفیق مرد تاجر رفتند و مرد تاجر به وی گفت: پسر من با یکی دعوایش شده و او را کشته و الان داخل کیسه است. نصفه رفیق در پارکینگ خانه‌اش را باز کرد و ماشین پسر را به داخل پارکینگ آورد و کیسه حاوی نعش را بیرون آورد در انباری مخفی کرد و مرد تاجر و پسرش را به داخل خانه راهنمایی کرد. مرد تاجر وقتی با پسرش تنها شد، گفت: بفرما. تازه این رفیق کامل هم نیست، نکشی‌مون دهه هفتادی. سپس نصفه رفیق را صدا کردند و حقیقت ماجرا را به وی گفتند. نصفه رفیق وقتی حقیقت ماجرا را شنید با پلیس ۱۱۰ تماس گرفت و گفت تماس قبلی اشتباهی بوده و قتلی رخ نداده است و از زحمات شبانه‌روزی نیروی انتظامی تشکر کرد و به انباری رفت و کیسه حاوی نعش گوسفند را بالا آورد و آن را پاره کرد و از سر شب تا پاسی از شب دل و قلوه و جگر و کباب چنجه و کباب برگ و نوشیدنی‌های گازدار خوردند و به تفریح و شادمانی پرداختند و کله را هم بار گذاشتند تا فردا بخورند.

جامعه

«گرما» به داد خوزستان نرسید

قرمز شدن وضعیت ۹ شهر خوزستان ثابت کرد گرما در انتقال کرونا از طریق فردی به فرد دیگر تاثیری ندارد

میثم اسماعیلی
جامعه

ناشناخته بودن کووید-۱۹ برای جامعه پزشکی یکی از دلایلی بود که دامنه شایعات در رابطه با چگونگی درمان آن را گسترده‌تر می‌کرد، از شایعه درمان این ویروس با جوشانده عسل و زنجبیل بگیرید تا گرفتن سشوار روی صورت! فراگیری این ویروس اما ادامه که پیدا کرد. شایعات هم با بازوی دانش رنگ باخت جز یکی از آنها، یعنی باور به این نکته که ویروس کووید-۱۹ در مناطق گرمسیر شیوع پیدا نمی‌کند. اما حالا و همین دیروز معاون وزیر بهداشت از وضعیت این ویروس در خوزستان ابراز نگرانی کرده و از آن با عنوان «عقبگرد» یاد کرده است. وضعیت در این استان به‌گونه‌ای است که برخی از شهرها به وضعیت قرنطینه بازگشته‌اند. جالب این‌که همین هفته گذشته فهرستی از اسامی شهرهایی اعلام شد که در آنها وضعیت سفید بود و نام برخی از شهرهای اعلام شده هم مربوط به این استان بود.

یکی از دلایل این افزایش هم البته عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی عنوان شده است. آن‌طور که علیرضا رئیسی در نشست خبری که به صورت ویدئوکنفرانس از وزارت بهداشت برگزار شد، گفته است در حالی در استان‌های مرکزی ۹۲ درصد از پروتکل‌های بهداشتی رعایت شده که این آمار در تهران ۶۲ درصد و در خوزستان فقط و فقط ۴۰ درصد بوده است! هرچند غلامرضا شریعتی، استاندار خوزستان این فرضیه معاون وزیر بهداشت را رد می‌کند و معتقد است افزایش چشمگیر غربالگری در این استان دلیل بالا رفتن ابتلا در آن است.

یک اشتباه کلیشه‌ای

بگذارید از فرضیه کهنه اثر گرما بر این ویروس آغاز کنیم، این‌که آیا گرمای هوا بر این ویروس تاثیر دارد؟ ادله عامه برای فرضیه مبتنی بر این است که چون کشورهای گرمسیر هنوز درگیر این ویروس نشده‌اند پس باید دلیل آن را در گرم‌تر بودن این کشورها دانست. همین فرضیه درباره استان‌های جنوبی ایران هم مصداق داشت و البته نظریه‌های برخی از پزشکان هم بر این تفکر مردم صحه می‌گذاشت؛ این‌که محیط مورد علاقه این ویروس محیط مرطوب و سرد است و ماندگاری این ویروس در این محیط‌ها بیشتر است. از همان معدود یافته‌های علمی در این دوره کوتاه هم می‌شد این فرضیه را درست دانست. شیوع گسترده ابتدایی در استان‌های شمالی هم شاید دلیل دیگری بر قوی شدن این نظریه بود. اما مینو محرز، عضو کمیته کشوری مبارزه با بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شایعه خاتمه کرونا با آغاز گرما را رد می‌کند. او به جام‌جم می‌گوید: «گرما در محیط باعث از بین رفتن سریع ویروس کرونا می‌شود، اما تاثیر بسیار کمی در روند کاهش فاکتورهای سرایت آن یا به‌طور کلی نابودی آن دارد.» آن‌طور که او می‌گوید: «بدیهی است که گرما در انتقال ویروس از طریق فرد به فرد تاثیری ندارد و به همین دلیل نباید دلخوش به گرم‌تر شدن هوا برای از بین رفتن ویروس ماند. تنها موردی که می‌توان به آن اشاره کرد این است که ویروس کووید-۱۹ در گرمای بالا آن هم در محیط بیرونی تنها چند دقیقه زنده می‌ماند.»

اسماعیل معنوی، یکی از شهروندان شهر اهواز است. او درباره دلایل پیک شیوع ویروس کرونا در شهرش به جام‌جم می‌گوید: «تصور همه ما این بود که چون خوزستان از همه شهرهای دیگر، زودتر گرم می‌شود و این ویروس در هوای گرم، ازخود انفعال نشان می‌دهد، پس زودتر هم ریشه‌کن خواهد شد.» به خاطر همین است که به قول این شهروند اهوازی، مردم در مقابل ویروس کرونا محتاطانه رفتار نکردند. البته دلایل دیگری هم وجود دارد. یکی از آنها این است که فاصله‌گذاری اجتماعی و رعایت بهداشت در شهرها و شهرستان‌های این استان رعایت نمی‌شود و بسیاری از ساختمان‌های بازار و صنوف در فضاهای بسته هستند و با کولر آبی و گازی کار می‌کنند که همین باعث ایجاد مشکل می‌شود. معنوی می‌گوید: تا آخر هفته، همه صنوف و ادارات بسته است و تنها صنوفی که کالاهای ضروری مردم را می‌فروشند، اجازه کار دارند. مغازه‌هایی مانند نانوایی‌ها و سوپرمارکت‌ها. هرچند که او می‌گوید برخی از مشاغلی که ضرورت به فعالیت ندارند، هم هنوز کار می‌کنند.

چالش آماری خوزستان

علیرضا رئیسی، معاون وزیر بهداشت با ارائه آماری معتقد است که یکی از دلایل افزایش ابتلا در استان خوزستان رعایت نکردن پروتکل‌های بهداشتی است، اما غلامرضا شریعتی، استاندار خوزستان معتقد است که این استدلال و آمار پشتوانه علمی ندارد. او با اشاره به تفاوت درصدهای اعلام شده بین استان‌های مرکزی و خوزستان معتقد است که پیک فراگیری این ویروس در استان‌های مرکزی گذشته است در حالی که خوزستان به تازگی درگیر این شیوع شده است.

او اولین و مهم‌ترین دلیل برای افزایش ابتلا را افزایش قابل توجه غربالگری و انجام آزمایش‌های بیشتر در این استان می‌داند. شریعتی به ما می‌گوید: «در ستاد ملی اعلام شد در شبانه‌روز ده هزار تست در کشور انجام می‌شود در حالی که ما در خوزستان و در یک شبانه روز ۱۱۰۰ تست انجام می‌دهیم. به این مفهوم که خوزستان ۱۱درصد کل آمار تست‌های کشوری را تشکیل می‌دهد، همین تعداد اگر در استان‌های دیگر صورت بگیرد چه بسا آمار ابتلای آنها از خوزستان هم بیشتر شود.»

در حالی نزدیک ۱۱درصد تست‌های انجام شده در کشور مربوط به خوزستان است که این استان فقط ۵/۷درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد. شریعتی می‌گوید این درست است که به واسطه غربالگری بیشتر بیماران ما سه برابر شده‌اند، اما تعداد بستری‌های استان ۶۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

همه اینها در حالی است که خوزستان در حال طی کردن پیک این بیماری است. ضمن این‌که اگر بخواهیم به زبان آمار استدلال کنیم همین حالا میزان کشندگی و میرایی این استان از متوسط کشوری کمتر است.

اشاره استاندار خوزستان به آماری است که چند روز پیش از سوی وزارت بهداشت اعلام شد. بر اساس این آمار در کشور به ازای هر یکصدهزار نفر ۱۲۴ نفر مبتلا به ویروس کرونا هستند در حالی که در خوزستان به ازای هر یکصدهزار نفر، ۷۸ نفر مبتلا وجود دارد.

وضعیت سفید، قرمز می‌شود

بسیاری معتقدند قرار گرفتن نام ده شهر در فهرست شهرهایی در وضعیت سفید در استان خوزستان سبب ساده‌انگاری این موضوع توسط مردم شده است. مهناز کرد زنگنه، شهروند مسجد سلیمان است. او می‌گوید، پیش از قرار گرفتن نام مسجد سلیمان در فهرست شهرهای سفید هم فاصله‌گذاری‌های اجتماعی در این شهر به خوبی رعایت نمی‌شد. با قرار گرفتن نام این شهر بین شهرهای سفید همان رعایت‌های نیم‌بند گذشته هم اجرا نشد.

قرار گرفتن نام ده شهر این استان در فهرست شهرهای سفید آن هم بدون داشتن تعاریف موردنظر شهرهای بی‌خطر از یک‌سو و افزایش ابتلا در این استان از سوی دیگر باعث شد فرهاد ابول‌نژادیان، سرپرست دانشگاه علوم پزشکی اهواز از وزارت بهداشت بخواهد در فهرست مذکور بازنگری کند. پیش از این شهرهای آغاجاری، امیدیه، اندیکا، ایذه، رامهرمز، گتوند، مسجدسلیمان، هفتکل، هندیجان و هویزه از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا به‌عنوان شهرهای سفید خوزستان برای بازگشت به فعالیت‌های عادی خود از جمله بازکردن مساجد و برگزاری نماز جمعه معرفی شده بودند.

آژیر خطر در ۹ شهر خوزستان

در فاصله چند روز تناقضات جالب توجهی در سیاست‌های بهداشتی اعمال شده در این استان سرباز می‌زند. به عنوان مثال، وزارت بهداشت نام شهر مسجد سلیمان را در فهرست شهرهای سفید اعلام می‌کند و تنها چند روز بعد نام این شهر از سوی استانداری خوزستان در وضعیت قرمز قرار می‌گیرد. هر چند آن‌طور که غلامرضا شریعتی، استاندار خوزستان به جام‌جم می‌گوید قرارگیری نام ۹ شهر این استان در وضعیت قرمز به واسطه «شیوه‌نامه جسورانه کمیته اپیدولوژی» این استان است. او می‌گوید: «ما اگر براساس پروتکلی که کمیته اپیدولوژی وزارت بهداشت برای کل کشور تدوین کرده، عمل کنیم فقط شهرستان کارون در این استان در وضعیت قرمز قرار دارد، ولی ما با سختگیری و محافظه‌کاری بیشتر پروتکل جسورانه دیگری را تدوین کردیم که بر اساس انجام آن نام هشت شهر دیگر هم در وضعیت قرمز قرار می‌گیرد.» با احتساب گفته‌های او، استانداری خوزستان در شهرستان‌های باوی، هویزه، اهواز، حمیدیه، هندیجان، دزفول، شوشتر، کارون و مسجدسلیمان وضعیت قرمز شیوع کرونا اعلام کرد.